

CALCIDA

Cirsium arvense (L.) Scop.

[1772, Fl. Carn., ed. 2,2: 126] $2n = 34$

Làmina: THOMÉ, OTTO WILHELM

NOMS POPULARS

Alemanys: Acker-kratzdistel/Acker-distel

Anglès: Creeping thistle/ California thistle / Canada thistle / Corn thistle / Cursed thistle / Field thistle / Green thistle / Hard thistle / Perennial thistle / Prickly thistle / Small-flowered thistle / Way thistle

Àrab: قصوان حقلي

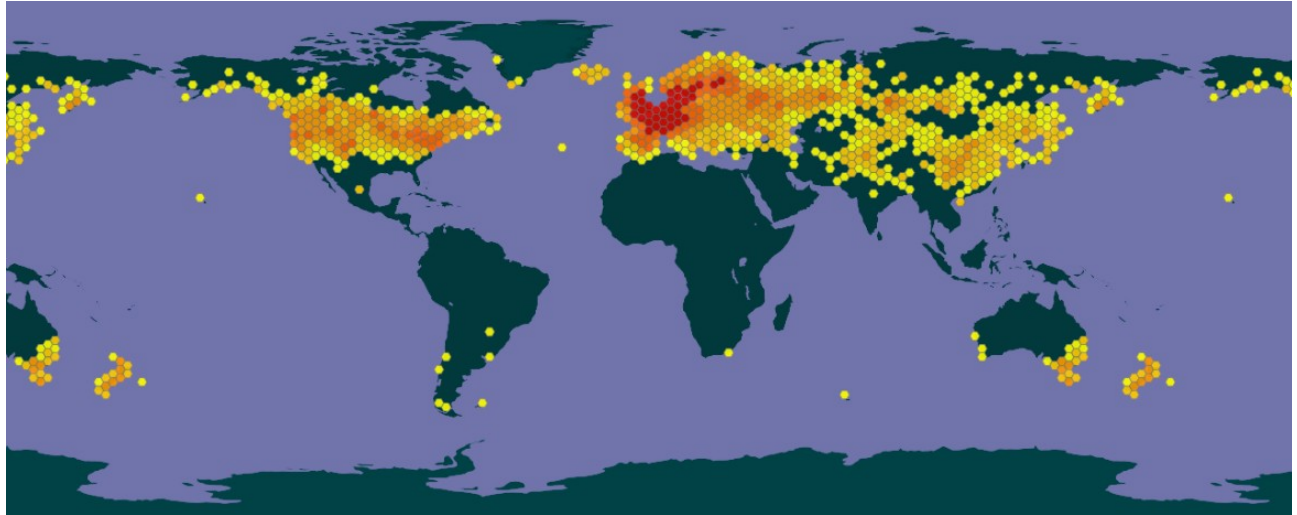
Aragonès:	cardo, cardo triguero
Basc/Euskera:	carduba, kardu-latza, kardulatz
Castellà:	cardo, cardo cundidor, cardo blanco, cardo oloroso, cardillo, cardo burrero, cardo borriquero, cardo condidor, cardo cundidor, cardo de barbecho, cardo de las pelotas, cardo hemorroidal, cardo heredero, cardo negral, cardo oloroso, cardo trigal, cardo triguero, chupaderos, gardo, ginetes, negrilla ramoncillo negro, ramoncillo oloroso, serrilla
Català:	Calcida/ Calcides / Calciga/ cardet, carsos, lletugueta de séquia.
Danès:	Ager tidsel
Eslovac:	Pichliač roľný
Eslovè:	Njivski osat/ Osat njivski
Estonià:	Põldohakas/ Nõelohakas
Feroès:	Akurtistil
Finlandès:	Pelto-ohdake
Francès:	Cirse des champs/ Chardon des champs
Gaèlic:	Feochadán reatha
Gal·lès:	Ysgallen y maes/ Llawegor / Ysgallen gyffredin / Ysgallen gyffredin yr âr
Grec:	Ασπράγκαθο / Κίρσιο / Λιγκαβέτσι / Παλαμίδα
Hebreu:	קוצן השדה
Holandès:	Akkerdistel
Hongarès:	Mezei aszat/ Acat / Aszat
Islandès:	Pistill
Italià:	Cardo campestre/ Bardo campestre/ Stoppione
Japonès:	せいようとげあざみ / セイヨウトゲアザミ
Noruec:	Åkertistel
Persa/Farsi:	خارلته
Polonès:	Ostrożeń polny/Ostrozen polny
Portuguès:	Cardo-das-vinhas/ Cardo / Cardo-hemorroidal / Cardo-rasteiro/ cardinho, cardinho das almorranas,
Rus:	Бодяк полевой/ Бодяк полевой / Розовый осот
Serbi:	Паламида/ Њивска паламида/ Palamida/Njivska palamida
Suec:	Åkertistel
Turc:	Köygöçerten
Txec:	Pcháč rolní/ Pcháč oset
Ucraïnès:	Осót польовий/ Осот польовий / Рожевий осót
Urdú:	Aghzikai
Xinès:	丝路蓟

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins la gran família de les Compostes, la subfamília de les Cinarocèfales es distingeix per tenir les flors dels capítols totes tubuloses, bisxuades, i l'estil inflat sota la convergència de les branques i tenir l'aspecte dels cards. Dins aquesta subfamília, la tribu de les *Cynarae* Less. Es distingeix per tenir l'estil enter o amb 2 rames molt curtes i totes les flors del capítol de la mateixa forma i sexe. Dins la tribu de les *Cynarae* Less. el gènere *Cirsium* es distingeix per tenir un involucre comú a totes les flors del capítol, i els pèls del vil·là units per la base formant una anella, els filaments estaminals lliures, el receptacle cobert de pèls, el vil·là format per pèls molt plomosos, els aquenis oblongs obovals glabres, i per ser plantes espinoses, amb els foliols de l'involucre molt poc carnosos acabats en una punteta espinosa indivisa. I ja dins el gènere, *Cirsium arvense* es distingeix per tenir les fulles, no o molt poc decurrents, amb el dors amb la zona central sense espines, i tenir els capítols força menuts unisxuats i formant una panícula corimbiforme. *Cirsium arvense* és un card vivaç de fins a 1 m d'alçària, de tija dreta, ramificada al capdamunt, no alada, glabrescent; amb fulles caulinars sèssils (algun cop una mica decurrents), blanques teranyinoses per sota o glabres, sempre oblongues-

lanceolades, pinnatífides o pinnatipartides, amb marges ciliats espinosos; essent l'involucre obovoide o subcilíndric, glabrescent, amb foliols mitjans i exteriors lanceolats aguts, drets però amb la punta una mica girada cap enfora; i les flors porpra.

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Cirsium arvense al món, segons GBIF

És espècia típica arvense, de conreus i herbassars nitròfils, en especial de zones amb força saó. És força comuna a l'hemisferi Nord. A Catalunya a terra baixa i muntanya mitjana poden acompanyar-la:

• <i>Agrostema githago</i>	• <i>Medicago polymorpha</i>
• <i>Centaurea collina</i>	• <i>Papaver rhoeas</i>
• <i>Coronilla scorpioides</i>	• <i>Polygonum convolvulus</i>
• <i>Eragrostis barrelieri</i>	• <i>Reseda phyteuma</i>
• <i>Lathyrus aphaca</i>	• <i>Scandix pecten-veneris</i>
• <i>Lithospermum arvense</i>	• <i>Vicia sativa</i>

USOS I VIRTUTS MEDICINALS

• al·lèrgies a plantes sobre la pell	<i>glabrata</i> ; <i>Fusarium solani</i> ;
• amenorrea	<i>Microsporum canis</i> ; <i>Trichophyton</i>
• anorèxia	<i>longifusus</i>
• <u>antibiòtica</u> contra: <i>Bacillus subtilis</i> ;	• grans infectats (TIJ + llard: filtrat
<i>Escherichia coli</i> ; <i>Pseudomonas</i>	UE)
<i>aeruginosa</i> ; <i>Salmonella typhi</i> ;	• hemorràgies
<i>Shigella flexneri</i> ; <i>Staphylococcus</i>	• hemorroides (REL + vinagre UE)
<i>aureus</i>	• hepàtica REL
• antiinflamatòria REL FUL	• mal de queixal (REL crua
• astringent REL	mastegada)
• càncer FLO	• mal de ventre
• cucs intestinals	• mala circulació
• diabetis FLO	• paràsits intestinals REL UI UE
• digestiva REL	• sedant (caldo de TIJ bullides)
• diürètica REL	• sudorífica
• emmenagoga	• tònica REL
• estomatitis	• tuberculosi
• <u>fungicida</u> FUL contra: <i>Aspergillus</i>	• voltadits (TIJ+ llard: filtrat UE)
<i>flavus</i> ; <i>Candida albicans</i> ; <i>Candida</i>	• vomitiva

VETERINÀRIA

Per curar talls infectats al bestiar s'aplica el suc de la planta.

USOS ALIMENTARIS

Pot alimentar porcs, cabres i ases. Amb els capítols es pot quallar la llet. La rel jove es pot menjar crua o cuita com a prebiòtica. Les tiges es pelen i es mengen cuites, com espàrrecs. Les fulles, si s'aconsegueix lliurar-les de totes les punxes també es poden menjar cuites.

ALTRES USOS

Com que forma colònies grans és temuda com a invasora de cultius. Un cop arrancada i fermentada al compostatge aporta força nutrients com adob. Les flors, amb llur aroma, atrauen molts insectes. Amb el vil·là se'n pot fer esca per començar a encendre un foc. Les llavors contenen un 22% d'oli, aprofitable.

PRINCIPIS ACTIUS

- (E, Z) òxids furanoids de linalool FLOR
- 2-fenil-etanol FLOR
- 2H-1-benzopiràn, 6,7-dimetoxi-2-2-dimetil FUL
- 6,7-dimetoxi-cumarina
- acacetina
- àcid 9,12,15-octadecatrienoic
- àcid carbònic-2-etil-hexil heptadecil èster (3%) FLO
- agents tànnics
- alcaloide volàtil
- alfa-amirina (5%) FLO
- alfa-tocoferol
- benzaldehyd FLOR
- benzil-alcohol FLOR
- beta-amirina (6%) FLO
- cirineol-C
- cnicina [emmenagoga i vomitiva]
- dimetil-salicilat FLOR
- escopoletina
- èster metílic de l'àcid 10-octadecanoic FUL
- èster metílic de l'àcid 9,12-octadecadienoic (Z,Z) FUL
- èster metílic de l'àcid hexadecanoic FUL
- estigmasterol (3%) FLO
- fenil-acetaldehyd FLOR
- gamma-sitosterol (6%) FLO
- hispidulina
- lanosta-8,24-dièn-3-ol-acetat- (3-beta) (12%) FLO
- linalool FLO
- luteolina
- metil-salicilat FLO
- mucílag
- olean-12-èn-3-ol-acetat (3-beta) (64%) FLO
- oli vegetal LLA
- p-anisaldehyd FLOR
- pectolinarigenina-7-O-glucopiranòsid
- trachelogenina
- tracina

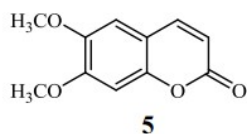
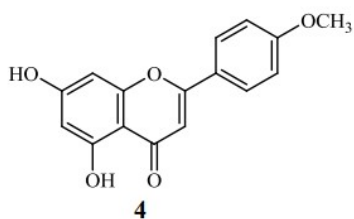
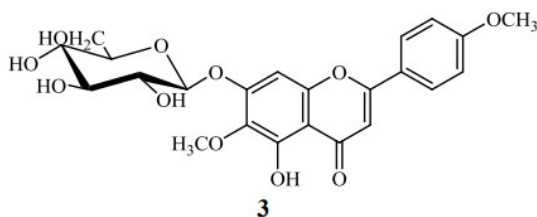
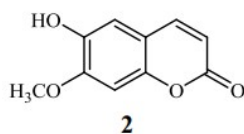
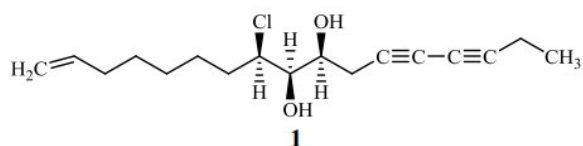
OLI ESSENCIAL

- 1,6-octadièn-3-ol
- 2-naftalèn-metanol
- 2-pentadecanona
- 2,6-octadièn-1-ol
- 3-butèn-2-ona
- 6-octèn-1-ol
- 9-nonadecè 1%
- àcid 1,2-benzèn-dicarboxílic 2-4%
- alfa-terpinolè 1%
- beta-citronel·lol REL 3-6%; TIJ 10-12%; FUL 3-11%
- beta-ionona 1%
- biciclo[5.2.0]nonà

- càmfora REL 12-26%; TIJ 6-10%;
FUL 7.5-8.5%
- ciclo-hexanona
- ciclohexanona-5-metil
- cis-2,6-dimetil-2,6-octadiè
- fitol REL 1-2.5%; TIJ 16-18%;
FUL 1-5%
- heneicosà REL 11-25%; TIJ 55-
71%; FUL 0-0.5%
- heptadecà 1-2%
- n-nonadecà 1%
- nonadecà REL 10-12%; TIJ 12-
16%; FUL 0.5%;
- pentadecà
- trans-cariofil·lè 1%
- trans-geraniol 1%
- Z-5-nonadecè

CERA DE LA CUTÍCULA

- 1,3-ditetradecanoïl-2-hexanoïl-
glicerol 8%
- àcids lliures 3%
- alcohols lliures 10%
- alcohols triterpènics 3%
- èsters 35%
- èsters d'alcohols tri-terpènics
19%
- hidrocarburs 12%
- nonacosà-10-ol 2%
- triterpens-acetats 8%

1- cirineol-C; 2- escopoletina; 3- pectolinaringenina-7-O-glucopiranòsid;

4- acacetina ; 5- 6,7-dimetoxi-cumarina